SOCIOTOPKARTERING

BARKARBYSTADEN, KYRKBYN, TINGSBYN

JÄRFÄLLA SPACESCAPE

Slutrapport 2022-06-28

”Jag tycker det är en underbar plats för rekreation. Att bara sitta och titta på änderna ger mig ro i denna lilla oas […].”

Man 65+ år om dammen i Kyrkparken

INNEHÅLL

INLEDNING 2

OMRÅDESBESKRIVNING 4

METOD 6

POPULÄRA PLATSER 8

Favoritplatser i webbenkäten 8

Sociala värden 9

Platser i topp 10

Favoritplatser för olika åldersgrupper 11

BARN, UPP TILL 12 ÅR 12

Barns favoritplatser 13

Förbättringsförslag 14

UNGDOMAR, 13–19 ÅR 15

Ungdomars favoritplatser 16

Förbättringsförslag 18

VUXNA, 20–64 ÅR 19

Vuxnas favoritplatser 20

Förbättringsförslag 23

ÄLDRE VUXNA, 65 ÅR OCH UPPÅT 25

Äldre vuxnas favoritplatser 26

Förbättringsförslag 29

SOCIOTOPKARTA 30

Definition av sociala värden 30

Sociotopkarta 31

Platsernas mångfald av sociala värden 41

Promenader och motionsstråk 42

KÄLLOR 43

BILAGA: WEBBENKÄTEN 44

MEDVERKANDE

Spacescape

Ida Wezelius, landskapsarkitekt

Karin Lobo Lundgren, samhällsplanerare

Järfälla kommun (beställare)

Rut Lindeberg, Park och gata

Lottie Blomgren, Park och gata

Ingela Isaksson, Planavdelningen

David Snårelid, Kommunikation

Björn Petersson, Kart och GIS

FOTON

Spacescape om inget annat anges.

INLEDNING

I östra Järfälla, vid gränsen mot Stockholms stad och Sollentuna kommun ligger stadsdelarna Barkarbystaden, Kyrkbyn och Tingsbyn. Kommundelen avgränsas geografiskt av Bällstaån, E18 och Mälarbanan i väster. Järvafältet omsluter stadsdelarna i de andra väderstrecken. Kommungränsen mot Stockholm ligger i söder.

Sociotopkarteringen av Barkarbystaden, Kyrkbyn och Tingsbyn syftar till att undersöka hur invånarna nyttjar och upplever de offentligt tillgängliga friytorna i området, samt att utifrån detta föreslå förbättringsåtgärder ur ett socialt perspektiv.

Arbetsområde för denna sociotopkartering.

TIDIGARE SOCIOTOPKARTERINGAR

Tidigare har sociotopkarteringar gjorts i Jakobsbergs centrum och Söderhöjden (2009), Kallhäll (2012), Stäket, Villastaden, västra Kallhäll och Berghem (2014), Barkarby och Skälby (2016), södra delen av västra Järvafältet (2017), Görvälns naturreservat (2017), Viksjö (2018) samt norra Jakobsberg (2018).

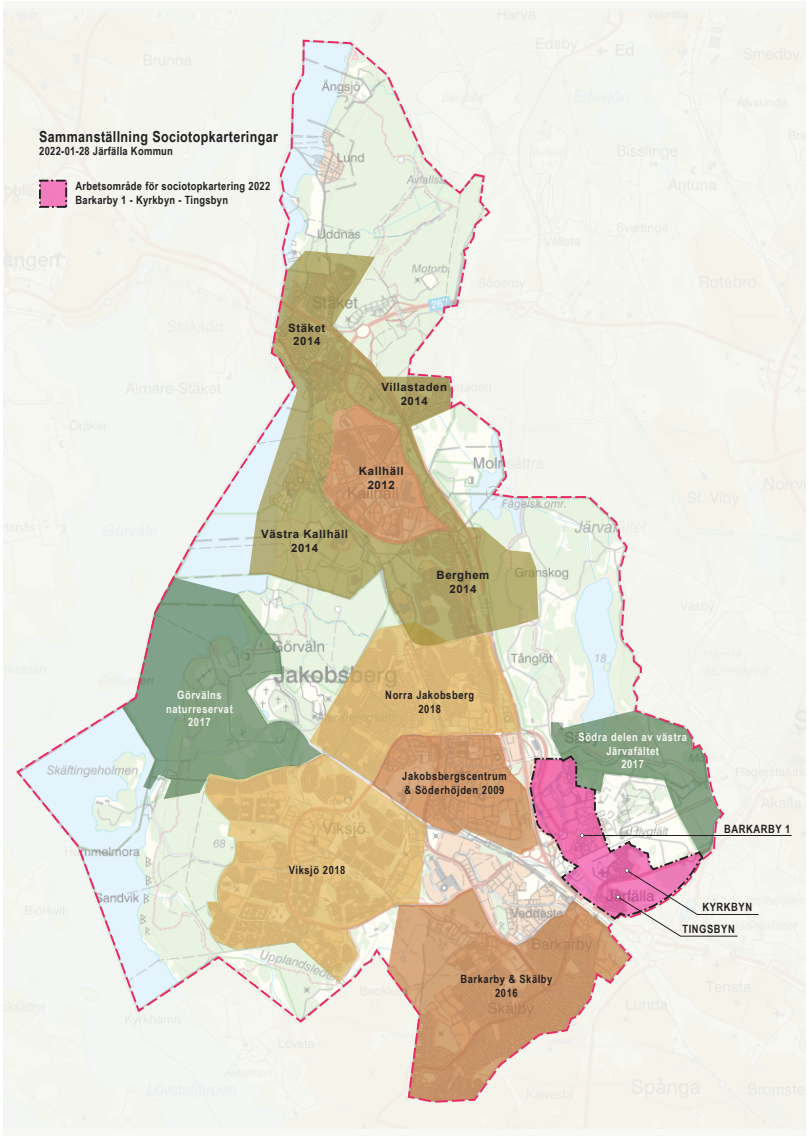

Tidigare sociotopkarteringar samt arbetsområde för denna sociotopkartering.

OMRÅDESBESKRIVNING

I kommundelen möts de äldsta och yngsta delarna av Järfällas bebyggelse. Som källa har *Kulturmiljöplan för Järfälla kommun* (Järfälla kommun, 2016) använts.

KYRKBYN OCH TINGSBYN

I slutet av 1800-talet rådde bostadsbrist i Stockholm, trots en intensiv utbyggnad av malmarna. Som en reaktion på trängseln, nöden och smutsen uppstod nya samhällsbildningar med villabebyggelse utanför staden. En förutsättning för detta var järnvägens utbyggnad, som krympte avstånden och gjorde det möjligt att ”bo bekvämt på landet” men pendla in till staden.

1901 köpte hovrättsnotarien Birger Svenonius Kyrkbyn och Tingshusområdet. Redan samma år styckades ägorna i 78 lotter och merparten av dem styckades i sin tur i mindre tomter. De första åren byggdes det livligt i området och ett 60-tal villor uppfördes.

Expansionen kom dock av sig lika snabbt som den börjat. Kronan köpte upp marken på Järvafältet i två omgångar och anlade sedan ett militärt övningsområde på markerna. För att förhindra en fortsatt utbyggnad köpte man även upp obebyggda tomter inne i samhället. En långsam förtätning skedde dock genom styckning av tomter, en process som ägt rum under hela 1900-talet.

Det finns en skillnad mellan de två områdena där Tingsbyn har de lite större och mer påkostade villorna. I Kyrkbyn byggdes lite enklare hus. De flesta finns kvar än idag, även om några har byggts om.

I Tingsbyn finns flera äldre kulturhistoriska byggnader så som Gästgivargården (idag Wärdshuset Lasse Maja) från 1600-talets andra hälft och Tingshuset från 1700-talets första hälft, som båda ramar in den historiska platsen Barkarby torg.

I Kyrkbyn finns Järfälla kyrka, från 1100-talets slut, som omges av Järfälla kyrkogård, som länge var kommunens enda begravningsplats.

Bebyggelsens läge i relation till E18 medför att stora delar av området är bullerstört, vilket även inkluderar flera av de större rekreationsområdena.

Tingshuset vid Barkarby torg.

Äldre villa på Lagfartsvägen i Tingsbyn.

BARKARBYSTADEN

Som en del i 2013 års Stockholmsförhandling och överenskommelsen som innebär att tunnelbanan byggs ut till Barkarby har Järfälla kommun planerat för totalt 14 000 bostäder. Projektet innebär också nya arbetsplatser, parker, torg och stråk.

Barkarbystaden växer fram i ett område som har en lång och spännande historia. Boplatser, gravfält, runstenar och andra fornlämningar visar att det har bott människor här från bronsåldern och framåt.

Under hela 1900-talet har Barkarby med sitt flygfält varit ett viktigt centrum för både den militära och den civila flygutvecklingen i Sverige. Flygverksamheten lades dock ner 1994 och gamla flyghangarer och verkstäder ombildades på 1990-talet till butiksverksamheter som idag utgör Barkarby handelsplats. Den externa handelsplatsen inrymmer bland annat Stockholm Quality Outlet, IKEA och flera stora butikskedjor.

I samband med att Barkarbystaden började byggas anlades en stor park i området, Kyrkparken, intill Järfälla kyrkogård. Huvuddelen av parken anlades redan 2012, men utvecklas fortfarande. 2021 invigdes lekparken. Kyrkparken är en av Sveriges första skyfallsparker med öppen dagvattenhantering. Den biologiska mångfalden är stor och parken är mycket välbesökt.

Utöver de bostäder och offentliga platser som står klara är Barkarbystaden i mångt och mycket fortfarande en byggarbetsplats, som skärmar av stora delar av intilliggande miljöer och försvårar framkomligheten.

Barkarbystaden är i mångt och mycket fortfarande en byggarbetsplats.

Separerat gång- och cykelstråk med alléplantering längs med Karlslundsvägen.

Kyrkparken, intill Järfälla kyrkogård, är en av Sveriges första skyfallsparker med öppen dagvattenhantering.

Skulpturen "Blown away" av Johan Paalzow, vid Ålsta torg.

METOD

Genom att använda sociotopkarteringsmetodiken, utvecklad av Stockholms stad, har offentligt tillgängliga friytor med sociala värden i Barkarbystaden, Kyrkbyn och Tingsbyn kartlagts och klassificerats. Sociotopkartan som metod finns beskriven i *Sociotophandboken* (SBK 2003:2) samt i den vetenskapligt publicerade artikeln *Sociotope mapping: Exploring public open space and it's multiple use values in urban and landscape planning practice* (Nordisk Arkitekturforskning, Ståhle, 2006).

Centralt i sociotopkartemetoden är att inhämta kunskaper från både brukare (Järfällabor) och experter (landskapsarkitekt och samhällsplanerare på Spacescape samt tjänstepersoner på Järfälla kommun). Med brukarvärderingen tillförs en lokal förankring och ökad kunskap om platsernas användning. Brukarvärderingen består av en webbenkät, flera intervjuer och en gåtur (se sidan 43). I expertvärderingen kartläggs sociotopytor med hjälp av resultaten från brukarvärderingen, kompletterat med platsobservationer och studier av kartmaterial.

I sociotopkartan summeras resultaten från brukarvärderingen och expertvärderingen i en digital kartläggning där brukarvärderingen och expertvärderingen kompletterar varandra. Här kan expertvärderingen ses som en kvalitetssäkring i bedömningen av rimligheten i brukarnas värdering av olika platser. De värderingar som överensstämmer i brukar- och expertvärderingen används direkt i sociotopkartan. Där det uppstår skilda värderingar görs en andra expertvärdering och reflektion kring om de sociala värdena är rimliga. Det är viktigt att lokal kunskap som tidigare varit okänd av experten eller kommunen får ge avtryck i sociotopkartan.

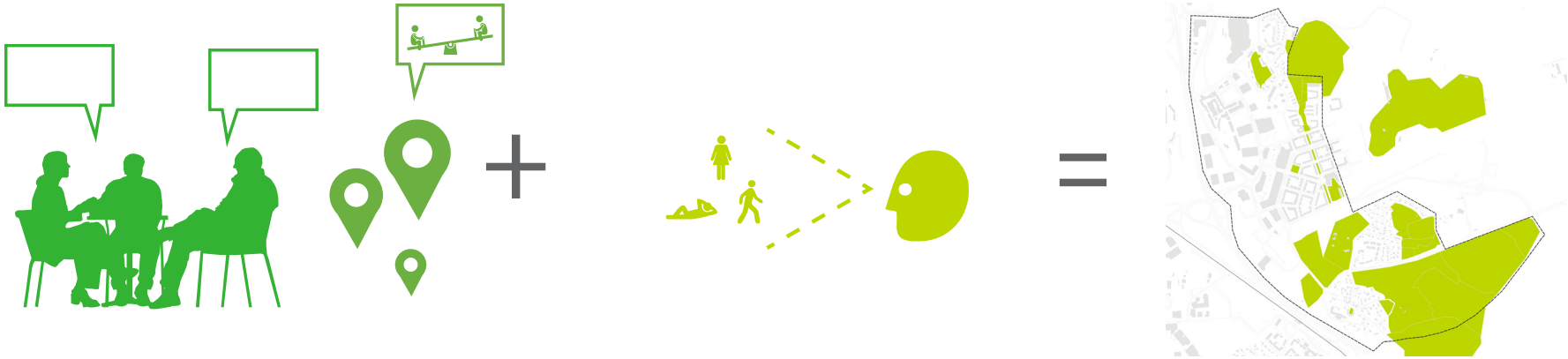

Brukarvärdering

I brukarvärderingen inhämtas kunskap om hur Järfällaborna använder de offentligt tillgängliga friytorna. Detta med hjälp av en webbenkät,flera intervjuer och en gåtur.

Expertvärdering

I expertvärderingen görs platsobservationer och studier av kartmaterial.

Sociotopkarta

Offentligt tillgängliga friytor med sociala värden kartläggs och klassificeras. En yta kan innehålla flera sociala värden.

WEBBENKÄT

Webbenkäten var tillgänglig via kommunens hemsida och öppen mellan 22 mars och 27 april 2022. Enkäten marknadsfördes genom en webbnyhet på Järfälla kommuns hemsida och verksamheter och föreningar som verkar eller är aktiva i området fick dessutom via mejl en inbjudan att delta i webbenkäten (se sidan 43). På sidan fick de svarande möjlighet att beskriva platser som är bra i utemiljön och hur de används (se sidan 44).

Totalt inkom 470 platsbeskrivningar från 307 svarande. 59 procent av de svarande var kvinnor, 37 procent män och 4 procent svarade ”annan”. Högst representation hade åldersgruppen 20–64 år (71 procent) följt av gruppen 65+ år (19 procent). Barn (2 procent) och unga (8 procent) hade lägre representation.

Störst andel av de svarande bor i andra delar av Järfälla kommun (41 procent) följt av Barkbarystaden (21 procent), Kyrkbyn (21 procent) och Tingsbyn (15 procent).

INTERVJUER OCH GÅTUR

För att komplettera webbenkäten har flera intervjuer genomförts med verksamheter och föreningar som verkar eller är aktiva inom området (se sidan 43). Även en gåtur har genomförts, där Karin Lundgen, samhällsplanerare på Spacescape och Lennart Strand, ordförande i Naturskyddsföreningen Järfälla deltog. Gåtur som metod finns beskriven i boken *Gåturer. Metod för dialog och analys* (de Laval, 2014).

Åldersgrupper i webbenkäten

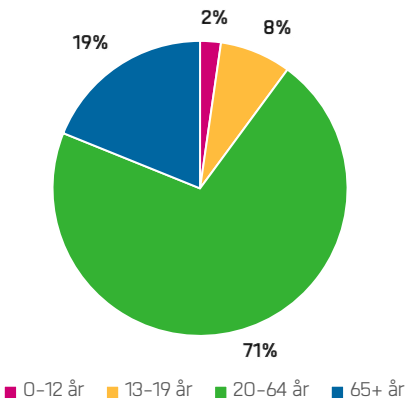

Könsfördelning i webbenkäten

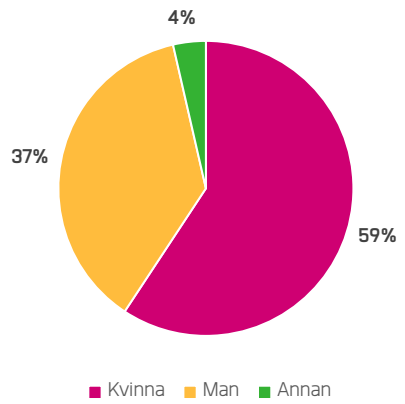

Var bor du?

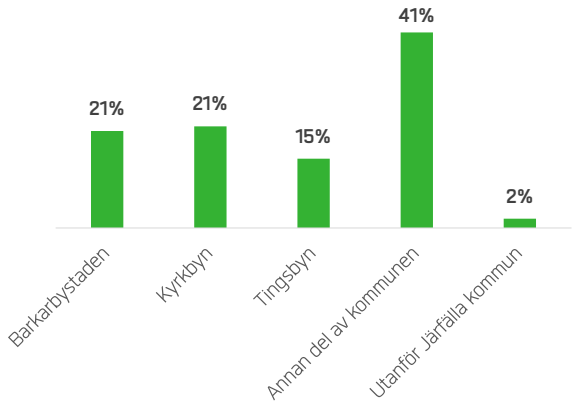

POPULÄRA PLATSER

FAVORITPLATSER I WEBBENKÄTEN

Kartan visar samtiga platser som markerades som favoritplatser i webbenkäten.

Totalt inkom 470 platsbeskrivningar från 307 svarande.

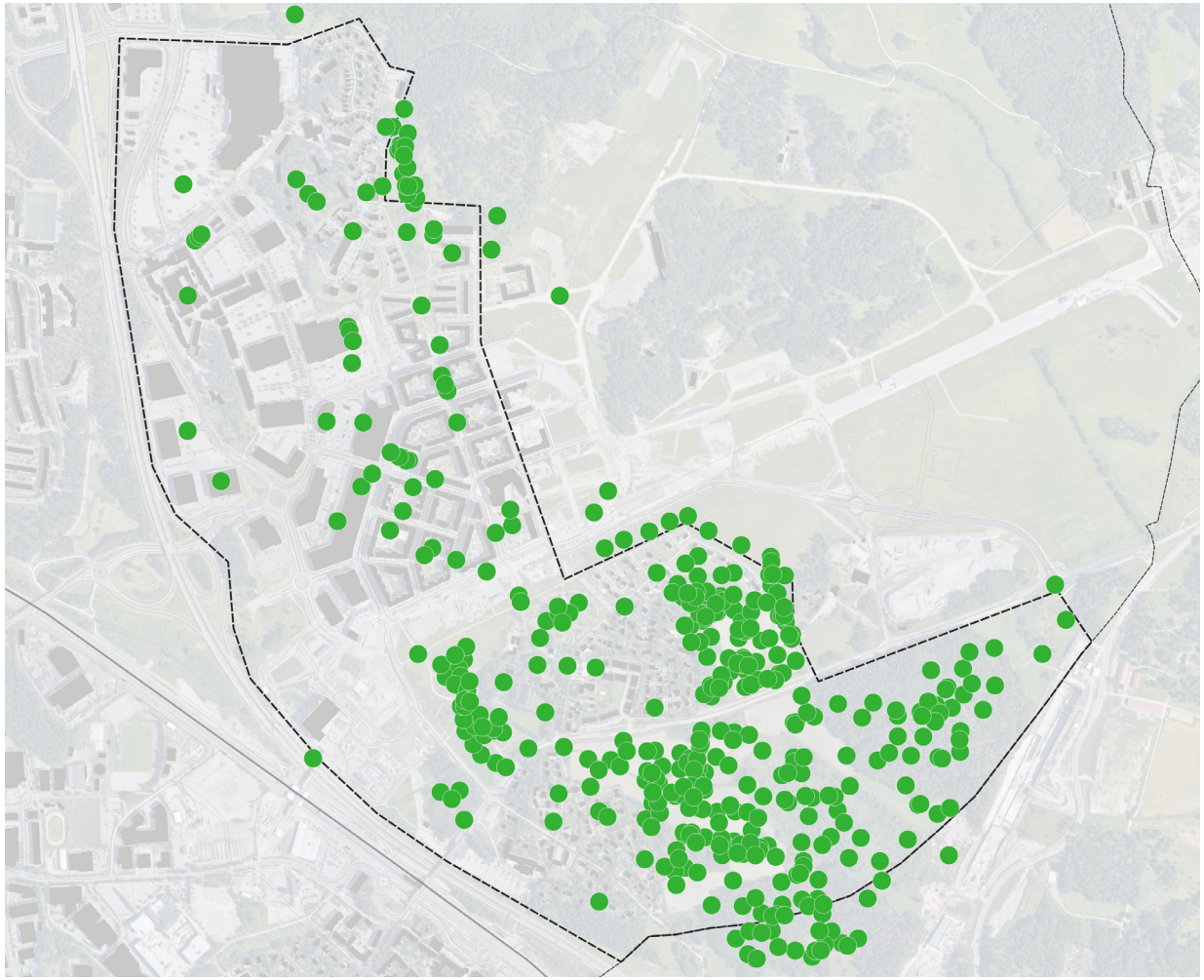

Samtliga platser som markerades som favoritplatser i webbenkäten.

SOCIALA VÄRDEN

De kvaliteter som i störst utsträckning användes för att beskriva favoritplatserna i Barkarbystaden, Kyrkbyn och Tingsbyn var promenader (38 procent), lugn och ro (27 procent) och skogskänsla (22 procent).

De kvaliteter som i minst utsträckning användes för att beskriva platserna var lekplatslek (3 procent), vattenkontakt (2 procent) och bollspel (1 procent).

Värt att notera är att endast tio procent av de svarande var barn eller ungdomar (0–19 år). Det är därför rimligt att anta att sociala värden som lekplatslek och bollspel är underrepresenterade i webbenkäten, men ändå viktiga för många.

STOR ANDEL AV PLATSERNA BESÖKS VARJE DAG ELLER FLERA GÅNGER I VECKAN

På frågan om hur ofta platserna används inkom 257 svar. 26 procent av platserna används dagligen och 44 procent flera gånger i veckan. Ungefär en tredjedel av platserna används mer sällan än så.

Platskvaliteter i webbenkäten

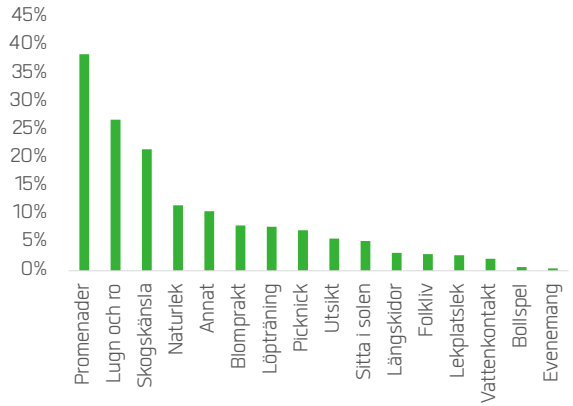

Hur ofta använder du platsen?

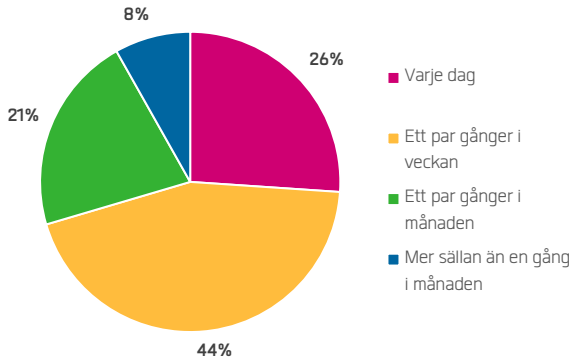

Promenader var den vanligast förekommande platskvaliteten.

PLATSER I TOPP

Kartan visar platser med tio eller fler favoritmarkeringar i webbenkäten. Mörkare gröna toner och större punkter representerar ett större antal favoritmarkeringar.

Flest favoritmarkeringar fick åkerlandskapet i Tingsbyn följt av Hästa klack, Anneberg, Kyrkparken, Kyrkbyns gård och Åkerbykärret.

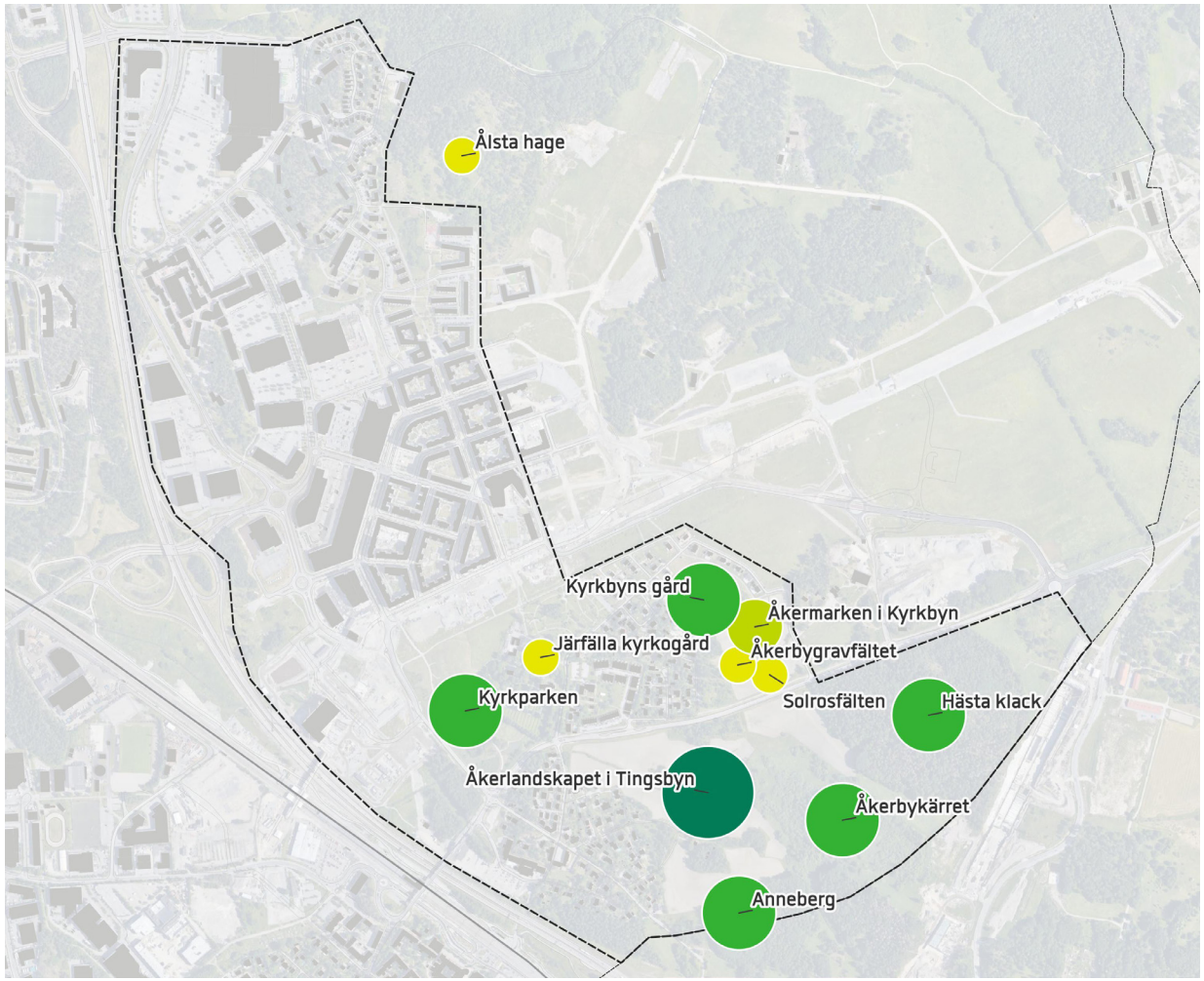

Platser i webbenkäten med tio eller fler favoritmarkeringar.

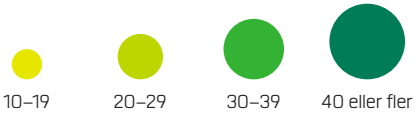

Antal favoritmarkeringar i webbenkäten

FAVORITPLATSER FÖR OLIKA ÅLDERSGRUPPER

Kartan visar favoritplatser för olika åldersgrupper.

Sammanställningen visar att det finns flera platser som är populära i samtliga åldersgrupper. Exempel på sådana platser är Kyrkparken, Ålstaparken/ Ålstaparkens lek, Stora torget och Hästa klack.

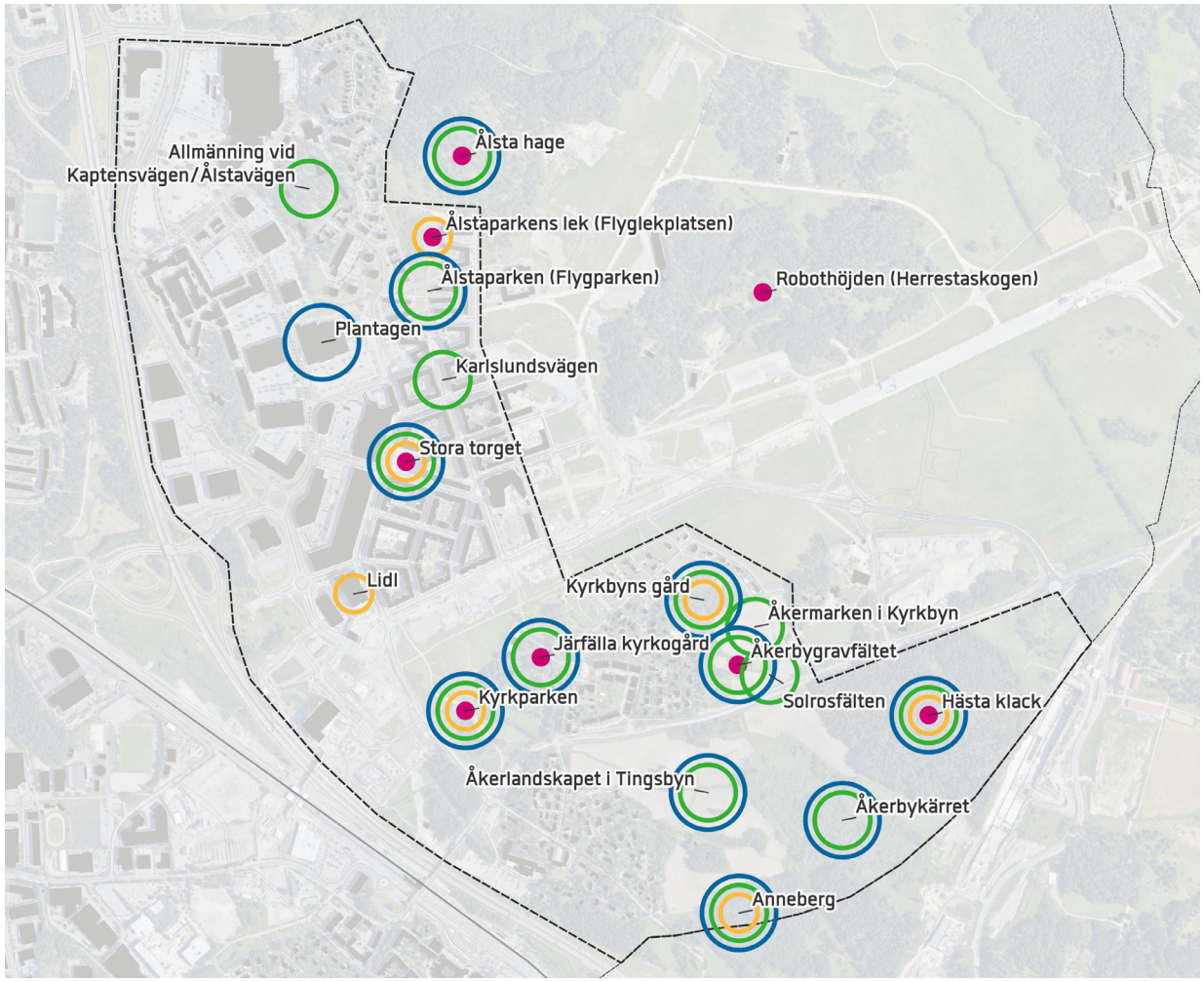

Favoritplatser för olika åldersgrupper.

Favoritplatser för olika åldersgrupper

BARN, UPP TILL 12 ÅR

För att fånga upp synpunkter från barn upp till 12 år har webbenkäten kompletterats med intervjuer med fyra förskolor och två skolor inom området (se sidan 43). De yngsta barnen kan av naturliga skäl inte svara själva utan har fått hjälp av en vuxen.

PLATSKVALITETER BARN

I webbenkäten svarade sju barn upp till 12 år (2 procent av de svarande). De kvaliteter som de använde för att beskriva favoritplatserna var picknick, blomprakt, folkliv, lekplatslek och naturlek.

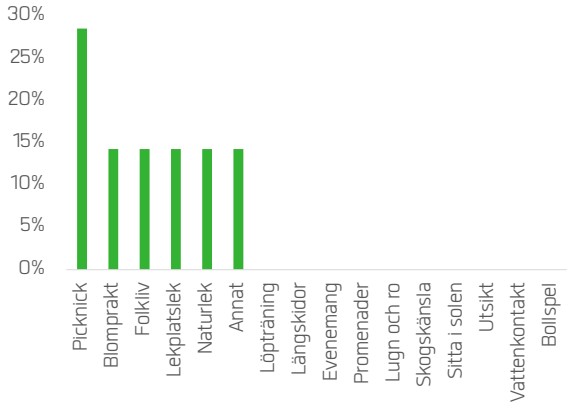

Favoritplatser för barn upp till 12 år.

BARNS FAVORITPLATSER

Nedan listas de platser som pekats ut som särskilt viktiga och populära för barn upp till 12 år i webbenkäten och intervjuerna.

KYRKPARKEN

Både Parkvägens och Barkens förskola använder Kyrkparken dagligen med de äldre barnen, eftersom förskolegårdarna i båda fallen är för små för att rymma alla barn. Även Ålsta förskola som ligger längre bort från Kyrkparken gör kontinuerliga besök i parken. I Kyrkparken används den anordnade lekplatsen och de öppna gräsytorna. Barnen matar även fåglar vid Kyrkdammen. Dammen och vattensamlingarna där innebär dock en viss säkerhetsrisk.

”Kyrkparken är en väldigt viktig plats för vår verksamhet, det finns ju inga andra parker.” Barkens förskola

ÅLSTA HAGE

Dalens förskola i norra Barkarbystaden använder främst skogen vid Ålsta hage, som ligger i direkt anslutning till förskolan. Där går betande kor på sommaren vilket är roligt för barnen. Även Ålsta förskola och Ålstaskolan besöker Ålsta hage kontinuerligt.

ÅLSTAPARKENS LEK (FLYGLEKPLATSEN)

Dalens och Ålsta förskola använder också Ålstaparken lek (även kallad Flyglekplatsen) flera gånger i veckan.

SÄBY GÅRD OCH SÄBYSJÖN

Säby gård och Säbysjön är populära utflyktsmål för samtliga verksamheter, men på grund av avståndet sker besöken sporadiskt.

ROBOTHÖJDEN (HERRESTASKOGEN)

Herrestaskolan använde tidigare Robothöjden (även kallad Herrstaskogen) regelbundet. Avståndet är hanterbart för alla åldrar och området har anlagd grillplats, balansstockar, vildäpplen och andra växter och djur som är viktiga för naturpedagogik och undervisning. Sedan byggnationen av nästa etapp påbörjades för ett halvår sedan går det dock inte längre att nå området.

STORA TORGET

Stora torget används av flera verksamheter för att titta på planteringar och isbanan används för skridskoåkning vintertid.

ÅKERBYGRAVFÄLTET, JÄRFÄLLA KYRKOGÅRD OCH HÄSTA KLACK

I webbenkäten pekas Åkerbygravfältet och ut som en viktig plats för barn boende i Kyrkbyn. Järfälla kyrkogård pekades ut som en plats för blomprakt och Hästa klack som en plats för picknick.

”Föreskolebarn gör utflykter till platsen varje vecka för lek i ostörd terräng Barn i området använder platsen till daglig lek. Bygga snögrottor eller pinnkojor tex”

Annan 0–12 år om Åkerbygravfältet

Förskolegrupp i Kyrkparken.

Ålstaparkens lek (Flyglekplatsen) ligger nära Ålsta hage.

FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG

MER YTA FÖR PARK OCH LEK

Då flera verksamheter har små förskolegårdar är de i behov av att lämna förskolan för att barnen ska få möjlighet att röra på sig. Många små barn orkar inte gå långt. Detta i kombination med stora barngrupper medför att närmiljön blir särskilt viktig. Under pandemin har det också ställts högre krav på utesvistelse inom verksamheterna.

”Förskolegården är så liten att barnen inte kan springa när alla är där.”

Barkens förskola

Idag används Kyrkparken dagligen av flera verksamheter och trycket är stundtals högt, med trängsel som följd. Förskolorna efterfrågar därför mer parkyta, mer lekredskap och gärna en bollplan där barnen kan springa. Önskemålet bottnar också i en oro för ökad trängsel när området är helt utbyggt och fler verksamheter och människor ska dela på de få ytorna.

Barkens förskola kan ibland gå en promenad förbi och runt Herrestaskolan, då de inte har någon annanstans att gå, men ändå behöver aktivera barnen och lämna plats på gården.

Ett större utbud av platser skulle också ge fler valmöjligheter och större variation för barnen, något som saknas idag. Barnen uppskattar bostadsgårdarna, men boende gillar inte att de används av verksamheterna.

”Det behövs mer! I Kyrkparken blir det trängsel för att det är så många barn. Vi behöver minst ett ställe till för att ge barnen lite variation.” Parkvägens förskola

SKAPA KORRIDORER GENOM BYGGARBETSPLATSERNA

Flera av verksamheterna uttrycker att det under perioder är svårt att nå de få ytor som finns att tillgå i närmiljön på grund av avspärrade områden under byggtiden. Ålsta förskola och Ålstaskolan håller till i tillfälliga lokaler i väntan på de permanenta med inflytt januari 2023, men upplever att det hela tiden försvinner fler ytor som verksamheten tidigare använt.

”Kraftigt försämrad rörlighet sedan byggnationen började i nästa etapp.”

Herrestaskolan

Herrestaskolan upplever ev kraftigt försämrad rörlighet sedan byggnationen började i nästa etapp. Grustag och avspärrningar blockerar framkomligheten och läggs mellan verksamheterna och viktiga målpunkter. För Herrestaskolan gäller det bland annat tillgången till Robothöjden, som de tidigare använde som ett extra klassrum för naturpedagogik, men som inte går att nå sedan ett halvår tillbaka.

Verksamheterna efterfrågar säkra, provisoriska gång- och cykelstråk med belysning som leder till exempelvis Kyrkparken och Robothöjden.

TRAFIKEN PÅVERKAR FRAMKOMLIGHETEN TILL NÄRMSTA SKOGSOMRÅDE

Trafiksituationen längs Herculesvägen begränsar också Herrestaskolans framkomlighet österut och entrén åt det hållet är avstängd för att inte uppmuntra barn att vistas på den sidan av skolan. Populära utflykter som Säbysjön och Säby gård är också svåra att göra på grund av långa promenader genom stadstrafik.

FLER PLATSER OCH AKTIVITETER FÖR BARN ÖVER 10 ÅR

Enligt skolverksamheterna finns det många barn i 10–11-årsåldern som inte har någonstans att vistas på fritiden och av den anledningen riskerar att ”hamna snett”. Här inkom ett förslag om att använda den gamla bibliotekslokalen i Herrestaskolan som ungdomsgård med tillgänglig fält- och skolpersonal. Idag hänger många unga i garagen till Ica och i bostadsgaragen.

Det nedstängda biblioteket i Herrestaskolan. Idag ligger biblioteket i BAS Barkarby.

UNGDOMAR, 13–19 ÅR

För att fånga upp synpunkter från ungdomar mellan 13–19 år har webbenkäten kompletterats med intervjuer med två elever på Järfälla gymnasium (se sidan 43).

PLATSKVALITETER UNGDOMAR

I webbenkäten svarade 21 ungdomar mellan 13–19 år (8 procent av de svarande). De kvaliteter som främst användes för att beskriva favoritplatserna var promenader, lugn och ro, skogskänsla och löpträning. Nästan en fjärdedel av platserna beskrevs också med ”annat” utan att det framgick vilka typer av kvaliteter som det representerar. Detta uppmanar vi kommunen att undersöka vidare eftersom det inte rymdes inom ramen för den här undersökningen.

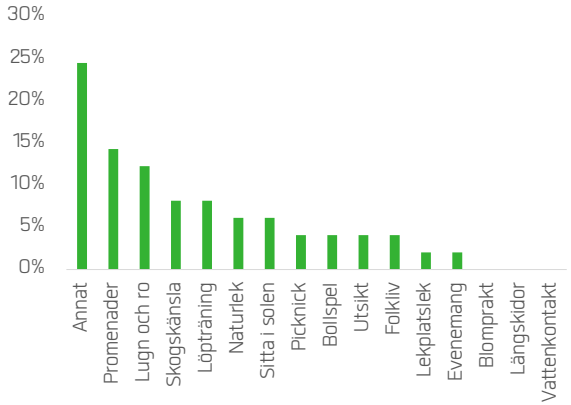

Favoritplatser för ungdomar mellan 13–19 år

UNGDOMARS FAVORITPLATSER

Nedan listas de platser som pekats ut som särskilt viktiga och populära för undgomar mellan 13–19 år i webbenkäten och intervjuerna.

STORA TORGET

Stora torget i Barkarbystaden beskrevs som en plats med folkliv och bra butiker.

”Mycket bra butiker [...]”

Kille 13–19 år

KYRKPARKEN

I webbenkäten beskrevs Kyrkparken som en plats för löpträning och cykling. Platsen kan dock upplevas som otrygg på grund av onyktra människor.

”Brukar försöka träna vid dammen. Tråkigt att det ibland är en del fyllon där som gör att man blir rädd.” Kille 13–19 år

Gymnasieeleverna och deras lärare berättade att Kyrkparken med tillhörande damm används på olika sätt i undervisningen. Bland annat under bildlektioner för att måla, teckna eller fotografera. Parken beskrevs som en fin plats och som ett trevligt promenadstråk mellan skolan och busshållplatsen/stationen. På vägen dit går det också att uppleva kontrasterna mellan natur och grönska och byggarbetsplats.

Den stora stolen är ett uppskattat inslag och fler sådana ”installationer” efterfrågas.

”Det är kul att kunna komma snabbt till vattnet.” Tjej 13–19 år

ÅLSTAPARKENS LEK (FLYGLEKPLATSEN)

Ålstaparken (även kallad Flygparken) och lekplatsen där uppskattas när det är fint väder och det går att sitta i solen.

”Här är det bara nice ibland” Kille 13–19 år

HÄSTA KLACK

Hästa klack beskrevs både som ett område med skogskänsla och som en samlingsplats. Bland annat för alla de som spelar paintball och airsoft längs de banor som har byggts upp med stockar etcetera.

”Fint skogsområde. Många som spelar paintball där. Bra samlingsplats [...]”

Tjej 13–19 år

ANNEBERG

Skogen i Anneberg beskrivs som ett område med fina stråk för löpträning och promenader. Här går det också att uppleva lugn och ro och skogskänsla.

”Fint promenadstråk vid skogen”

Tjej 13–19 år

Stora torget i Barkarbystaden.

Hästa klack har banor för paintball och airsoft, vilket skyltarna på bilden indikerar.

KYRKBYNS GÅRD

Skogsområdet kring Kyrkbyns gård beskrivs som ett fint område med mycket historia. Området nyttjas för löpträning, naturlek, promenader, lugn och ro och skogskänsla.

"Oerhört fint skogsområde med mycket historia" Tjej 13–19 år

LIDL

Gymnasieeleverna berättade att en stor andel av eleverna går till Lidl i Barkarbystaden dagligen för att handla billig mat och dryck. Enligt en lärare som deltog under intervjun, är det vid promenaden till Lidl som eleverna tar sig ut under skoldagen. Annars är de kvar inomhus hela dagarna.

"Det är då eleverna går ut, annars är de bara inne hela dagen."

Lärare Järfälla gymnasium om promenaderna till Lidl på rasterna

Lidl i Barkarbystaden är en populär målpunkt bland ungdomarna på Järfälla gymnasium. Vägen till Lidl går parallellt med en byggarbetsplats där en ny mötesplats byggs: Å-rummet. Bällstaån kommer passera här.

FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG

BRIST PÅ PLATSER OCH AKTIVITETER FÖR UNGA

I intervjuerna framkom det att det saknas platser för unga att vistas på under fritiden. Herrestaskolans skolgård beskrevs bland annat som en plats som används i brist på annat att göra.

”Jag brukar bara hänga med mina vänner här när vi inte har nåt att gör”

Tjej 13–19 år

I Kyrkparken efterfrågade ungdomarna ytor för exempelvis ”rutan” (bollspel där en boll studsas mellan fyra deltagarna inom en på asfalt uppritad yta) och nät för bollspel (tennis eller volleyboll). De upplever generellt att det saknas ytor som uppmuntrar till fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.

Gångbron över kyrkdammen upplevs också som smal, vilket gör det svårt med möten.

PLATSER FÖR VISTELSE I BARKARBY HANDELSOMRÅDE

De intervjuade eleverna bor utanför det avgränsade området och använder inte utemiljön där på fritiden. De besöker däremot Barkarby handelsplats (IKEA, Plantagen, Bauhaus) tillsammans med sina föräldrar på kvällar och helger. Handelsplatsen beskrev de som ”betong, bilar och byggnader” och det saknas tilltalande platser för vistelse i anslutning till butikerna.

BRIST PÅ PLATSER FÖR UTEVISTELSE I DIREKT ANSLUTNING TILL BAS BARKARBY

Järfälla gymnasium håller sedan januari 2022 till i de multifunktionella kvarteret BAS Barkarby. Här finns bland annat sporthall, bibliotek, blackbox och konsthall med kontinuerliga utställningar. Eleverna beskrev det nya läget för skolan (som tidigare låg nära Jakobsberg centrum) som ”mindre grönt” men att tillgången till butiker med billig mat är större i Barkarbystaden.

Dock upplever de att byggnaden idag är isolerad då det än så länge saknas koppling från stationens perrong samtidigt som byggnaden omringas av avspärrningar på grund av byggarbete. Platsen upplevs inte som en ”plats för en skola”, då det helt saknas utemiljöer för eleverna.

”Det känns inte som en skolplats.”

Tjej 13–19 år om BAS Barkarby och dess omgivning

LÅG PRIORITET FÖR GÅENDE VID ÖVERGÅNGSSTÄLLEN OCH BRIST PÅ KOPPLINGAR

En av eleverna påpekade att det upplevs som att gående har låg prioritet vid trafikljusen, då det generellt tar lång tid att slå om till grön gubbe. Detta gör att många ungdomar hellre smiter över när det är rött.

Det framkom också ett önskemål om att kunna gå via Bällstaån och den lilla björkdungen i korsningen Skälbyvägen/Enköpingsvägen för att nå BAS Barkarby.

Gångvägarna från stationen till BAS Barkarby upplevs inte som otrygga, men däremot kör bilisterna fort längs Enköpingsvägen. En nyligen tillkommen hastighetsmätarskylt har dock förbättrat situationen.

Här byggs Å-rummet.

Veddestabron öppnar i juni, idag är det avspärrat.

VUXNA, 20–64 ÅR

För att fånga in synpunkter från vuxna mellan 20–64 år har webbenkäten kompletterats med intervjuer med verksamheter och föreningar som verkar eller är aktiva inom området. Intervjuerna listas på sidan 43. Även en gåtur har genomförts, där Karin Lundgen, samhällsplanerare på Spacescape och Lennart Strand, ordförande i Naturskyddsföreningen Järfälla deltog.

PLATSKVALITETER VUXNA

I webbenkäten svarade 202 vuxna mellan 20–64 år (71 procent av de svarande). De kvaliteter som främst användes för att beskriva favoritplatserna var promenader, lugn och ro, och skogskänsla.

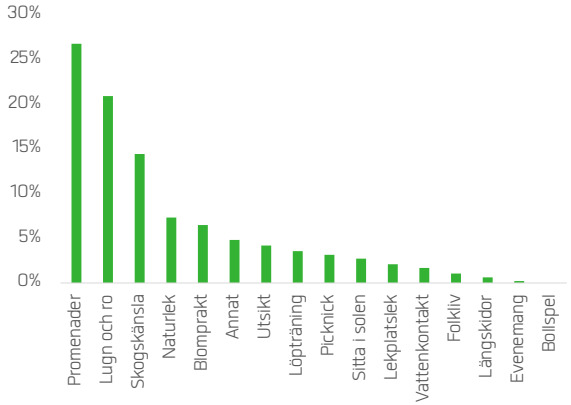

Favoritplatser för vuxna mellan 20–64 år

VUXNAS FAVORITPLATSER

Nedan listas de platser som pekats ut som särskilt viktiga och populära för vuxna mellan 20–64 år i webbenkäten och intervjuerna.

STORA TORGET

Stora torget i Barkarbystaden beskrivs som en viktig och trevlig plats vid fint väder där det går att sitta i solen och njuta av blommor och folkliv.

”Viktig plats där det gärna får utvecklas mot mer torghandel av olika slag. Här samlas många då det är fint väder.”

Man 20–64 år

KYRKPARKEN

Kyrkparken beskrivs som en oas där boende kan komma bort från ”betong, trafik och stress” i Barkarbystaden. Dammen och fåglarna som använder den är uppskattade. Även hundrastgårdarna i den norra delen av parken beskrivs som uppskattade och används flitigt av Barkarbys hundägare. I övrigt beskrivs parken som en plats för blomprakt, folkliv, lekplatslek, naturlek, picknick, promenader, lugn och ro, sitta i solen, utsikt och vattenkontakt.

”Kyrkparken är en trivsam plats där man lätt kan få känsla av naturen runt knuten.” Man 20–64 år

ÅLSTAPARKEN (FLYGPARKEN)

Ålstaparken (även kallad Flygparken) används mycket av närboende och beskrivs som en plats för folkliv, naturlek, picknick, promenader, lugn och ro, skogskänsla och för att sitta i solen.

HÄSTA KLACK

Hästa klack uppskattas som en plats med skogskänsla som erbjuder både lugn och ro och aktiviteter. Här förekommer naturlek, paintball, löpträning samt MTB-cykling på stigar i skogen som ej stör gående och andra. Värden som används för att beskriva parken är blomprakt, evenemang, löpträning, naturlek, promenader, lugn och ro och skogskänsla.

”Plats att bara kunna vara, andas, promenera, springa. Området är unikt på det sättet.” Man 20–64 år

ÅKERLANDSKAPET I TINGSBYN

Åkermarken i Tingsbyn beskrivs som ett vackert kulturlandskap med ett rikt djurliv där det går att följa årstidernas växlingar.

”En trevlig åker som ger känsla av rymd och natur i en annars allt mer urbaniserad omgivning.” Man 20–64 år

”Vackert med åkerlandskapet med öar av växtlighet. Tallarna i området är dessutom väldigt speciella, knotiga och vackra. Vackert kulturlandskap!” Kvinna 20–64 år

Stora stolen vid dammen i Kyrkparken. I bakgrunden BAS Barkarby.

En av flera naturstigar i Hästa klack.

ÅKERBYKÄRRET

Åkerbykärret mellan Kyrkbyn och Tingsbyn upplevs som en spännande plats där det går att ta del av djurlivet och tidigt blommande vide på vårkanten. Området nyttjas för löpträning, naturlek och promenader. Här upplevs även blomprakt, lugn och ro samt skogskänsla.

”En av otroligt få platser i närheten som ger skogskänsla, för promenad, löpning, plocka bär, andas, komma ifrån.”

Man 20–64 år

ANNEBERG

Även skogsområdet Anneberg används för MTB-cykling på stigar som ligger en bit från promenadstråken. Området används även för löpträning, naturlek och promenader och för att uppleva blomprakt, lugn och ro samt skogskänsla längs naturstigar.

”Mysigt spår och skönt att det är en naturlig stig” Man 20–64 år

JÄRFÄLLA KYRKOGÅRD

Järfälla kyrkogård är en uppskattad plats för promenader och beskrivs som en vackert grönskande kyrkogård. Här upplevs blomprakt och lugnande grönska i form av äldre träd och syrener.

”Uppskattad plats för lugn och ro – vackert grönskande kyrkogård.”

Man 20–64 år

KYRKBYNS GÅRD

Vid Kyrkbyns gård erbjuds naturlek, promenader, lugn och ro, skogskänsla och utsikt. Här är det även möjligt att se den gamla husgrunden från gården och på så vis uppleva kulturhistoria.

”Härligt att gå på stigen mellan björkarna och åkern. Ger återhämtning” Kvinna 20–64 år

ÅKERMARKEN I KYRKBYN

Åkermarken öster om Kyrkbyn används för längdskidåkning på vintern och är en plats där det syns harar och rovfåglar. Platsen används även för löpträning, naturlek och promenader och för att uppleva blomprakt och lugn och ro.

”Barnen älskar hararna som alltid springer här” Man 20–64 år

ÅKERBYGRAVFÄLTET

Åkerbygravfältet är ett välskött kulturlandskap som erbjuder blomprakt, naturlek, picknick, promenader, lugn och ro samt skogskänsla.

”Vacker naturmark med fornlämningar. Otrolig blomsterprakt från vår till höst, bla blåsippor och krolliljor” Kvinna 20–64 år

”Lättillgänglig plats för lek i naturområde för barn. Där har vi lekt många timmar!”

Kvinna 20–64 år

Gravplatser på Järfälla kyrkogård.

Vitsippor på Åkerbygravfältet i mars 2022.

SOLROSFÄLTEN

Solrosfälten öster om Kyrkbyn beskrivs som en plats för blomprakt, promenader och lugn och ro. I webbenkäten inkom två fotografier som visade fälten i full blom under sensommaren, då de sprider glädje till många som passerar.

”Solrosfältet gläder tusentals personer. Fantastiskt!” Kvinna 20–64 år

ÅLSTA HAGE

Ålsta hage uppskattas för sina höga träd och blandskog. Området nyttjas för löpträning, naturlek, picknick och promenader. Här upplevs även blomprakt, lugn och ro samt skogskänsla.

”Hagen är en rolig plats för lek i naturen, promenad med hunden och för att få återhämtning i naturen.” Man 20–64 år

KARLSLUNDSVÄGEN

Det trädkantade gång- och cykelstråket längs Karlslundsvägen skapar ett sammanhängande stråk mellan naturreservatet och kyrkan, vidare mot Kyrkbyn. Stråket är även viktigt för att kunna erbjuda säkra skolvägar.

”Fint promenadstråk längs hela gatan. Fint med fler träd som tycks vara på gång!” Kvinna 20–64 år

ALLMÄNNING VID KAPTENSVÄGEN/ ÅLSTAVÄGEN

Norr om den nya bebyggelsen i Barkarbystaden finns en liten allmänning mellan husen vid Kaptenvägen/Ålstavägen som erbjuder lugn och ro samt skogskänsla. Platsen nyttjas för naturlek och promenader.

”Viktigt att små grönområden som inte är ”tillrättalagda” försvinner. Behövs som ”lungor” i stenstaden.” Kvinna 20–64 år

Solrosfälten i blom (Foto: Deltagare i webbenkäten).

Karlslundsvägen mot söder, i bakgrunden Järfälla kyrkogård.

FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG

SAKNADE KOPPLINGAR ELLER TRYGGA ÖVERGÅNGAR

Karlslundsvägen är mycket uppskattat av boende i området, men kritiseras för avbrottet som rondellen på Barkarbyvägen medför. Att stråkets kontinuitet bryts beskrivs som ologiskt och omotiverat och här efterfrågas ett sammanhängande stråk där gående har tydlig prioritet hela sträckan. Åtgärden vore viktig, inte minst för barn som använders stråket som en säker skolväg.

”Fint och tydligt stråk från kyrkan till naturreservatet. Ett välanvänt stråk för rekreation och som skolväg. Det enda som stör är rondellen som gör stråket otydligt, särskilt för alla skolbarn som måste över tre övergångsställen än ett för att fullfölja stråket. Otydliga stråk gör det även svårt för personer som har synnedsättningar och för äldre personer. Gör om rondellen! Flytta fokus från biltrafik till fotgängare!”

Kvinna 20–64 år

Norrviksvägen saknar också ett övergångsställe vid Åkerbyvägen, som är en viktig passage mellan Tingsbyn och Kyrkbyn.

HÅLL NATURSTIGAR ÖPPNA

På flera platser i området finns natursstigar som plötsligt slutar, då de växt igen. Bland annat inne i skogsområdet Hästa klack och vid sankmarken vid Åkerbykärret.

Byggnationerna i Barkarbystaden har också medfört att tidigare kopplingar försvunnit eller tillfälligt skärmats av, och här efterfrågas möjligheter att vandra ut på Järvafältet vid Ålstaskolan exempelvis.

TORGHANDEL PÅ STORA TORGET

Stora torget beskrivs som en viktig samlingsplats för boende och här efterfrågas mer aktivitet och utökat utbud, till exempel i form av torghandel.

Rondellen på Barkarbyvägen skapar ett avbrott i det annars kontinuerliga stråket längs Karlslundsvägen.

Byggarbetsplatser som skapar barriärer och begränsar tillgängligheten, här mellan Barkarbystaden och Kyrkparken.

Foto: Rådjursfamilj i åkerlandskapet i Tingsbyn.

ÄLDRE VUXNA, 65 ÅR OCH UPPÅT

För att fånga upp synpunkter från äldre från 65 år och uppåt har webbenkäten kompletterats med en intervju med Flottiljens äldreboende i Barkarbystaden.

PLATSKVALITETER ÄLDRE VUXNA

I webbenkäten svarade 52 äldre vuxna från 65 år och uppåt (19 procent av de svarande). De kvaliteter som främst användes för att beskriva favoritplatserna var promenader, skogskänsla och lugn och ro.

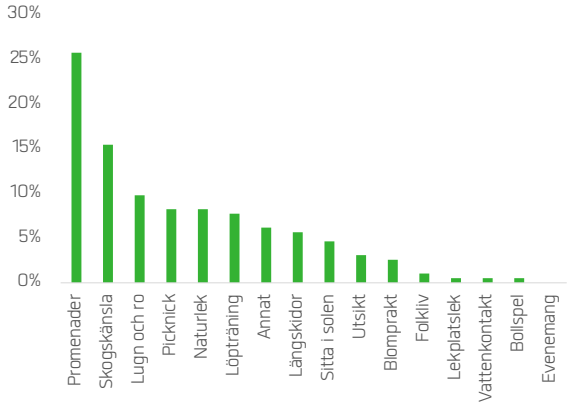

Favoritplatser för äldre vuxna från 65 år och uppåt.

ÄLDRE VUXNAS FAVORITPLATSER

Nedan listas de platser som pekats ut som särskilt viktiga och populära för äldre vuxna från 65 år och uppåt i webbenkäten och intervjuerna.

SÄBY GÅRD OCH SÄBYSJÖN

Flottiljens äldreboende besöker gärna Säby gård med tillhörande stall och Säbysjön vid längre utflykter med fika, oftast i form av en dagstur på 1–2 timmar. Terräng och väder gör det ibland svårt att ta sig fram med till exempel rullatorer.

STORA TORGET

Stora torget är en populär plats för att njuta av solen eller för att köpa en glass och titta på människor.

KYRKPARKEN

Kyrkparken beskrivs som en plats för folkliv, lekplatslek,picknick, promenader och vattenkontakt. Kyrkparken är väldigt populär bland de äldre på Flottiljens äldreboende. Dit går de ofta och matar fåglar i dammen under vår, sommar och höst.

”En välskött och trevlig park för att umgås och titta på fågelliv.” Kvinna 65+ år

ÅLSTAPARKEN (FLYGPARKEN)

Ålstaparken (även kallad Flygparken) används av Flottiljens äldreboende när de äldre ska gå kortare promenader i sin närmiljö. Parken möjliggör en lagom lång promenad, för de som orkar, utan alltför kuperad terräng.

”Många äldre kan inte gå så långt – det kan inte vara för kuperad terräng”

Personal på Flottiljens äldreboende

HÄSTA KLACK

Hästa klack är för många boende den närmsta skogen med ordentlig skogskänsla. I skogen upplevs naturens olika årstider, blomprakt, lugn och ro och skogskänsla. Området nyttjas för löpträning, naturlek, picknick, promenader och för att sitta i solen.

”Vår närmaste skog för rekreation och uppleva naturens årstider.” Kvinna 65+ år

ÅKERLANDSKAPET I TINGSBYN

Åkerlandskapet i Tingsbyn erbjuder öppna vyer och utblickar över landskapet. Här görs dagliga promenader i vad som beskrivs som en naturskön och avkopplande miljö. Området nyttjas även för längdskidåkning, löpträning, naturlek, picknick och för att sitta i solen.

ÅKERBYKÄRRET

Åkerbykärret är en plats där det är möjligt för boende att ta del av djurlivet på nära håll, bland annat när älgarna vandrar norrut. Detta är även en plats för längdskidåkning, löpträning, naturlek, picknick, promenader, lugn och ro, skogskänsla och för att sitta i solen.

”Besöker för att uppleva djurlivet samt en skyddad plats för djurlivet” Kvinna 65+ år

ANNEBERG

I skogsområdet Anneberg går det att hitta både vitsippor och svamp och platsen används för längdskidåkning, löpträning, naturlek, picknick, promenader och för att sitta i solen. Här upplevs lugn och ro samt skogskänsla.

”Slån som blommar vackert på våren och tillhåll för fåglar och smådjur” Kvinna 65+ år

JÄRFÄLLA KYRKOGÅRD

Järfälla kyrkogård beskrivs som en oas som besöks dagligen i samband med promenaden. Här går det att njuta av både blommor och skymta större djur.

”Varje dag promenerar vi där, en oas som vi älskar. Möten med rådjur och älgar hör till dagordningen, alldeles underbart.”

Kvinna 65+ år

KYRKBYNS GÅRD

Kyrkbyns gård uppskattas som en gammal kulturhistorisk miljö för naturlek, promenader, lugn och ro samt skogskänsla.

ÅKERBYGRAVFÄLTET

Åkerbygravfältet beskrivs även av de äldre som en plats för lugn och ro där det enligt en deltagare i webbenkäten går att uppleva ändmoräner och stora flyttblock. Här erbjuds naturlek, promenader och skogskänsla.

"En av kommunens få ändmoräner med stora flyttblock och möjlighet till avkoppling" Kvinna 65+ år

ÅLSTA HAGE

Ålsta hage i norr beskrivs som en plats som erbjuder blomprakt, lugn och ro samt skogskänsla. Platsen används för naturlek, picknick och promenader.

"Fantastiskt blomrikedom" Kvinna 65+ år

PLANTAGEN

För de boende på Flottiljens äldreboende är den närliggande blomster- och växtbutiken Plantagen en målpunkt som används och uppskattas.

Vid Åkerbygravfältet möts generationer. Här syns spår av naturlek intill en populär promenadslinga.

"Landskapsbilden är en del av Järfällas historia. Bevaras för framtiden!" Man, 65+ år

"Dagliga promenader i den här natursköna och avkopplande miljön." Kvinna, 65+ år

Foto: Åkerlandskapet i Tingsbyn erbjuder öppna vyer och är viktigt för landskapsbilden.

FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG

FLER SITTPLATSER LÄNGS UPPSKATTADE PROMENADSTRÅK

Både i nyanlagda miljöer så som Kyrkparken och i större rekreationsområden efterfrågas fler sittplatser eller upprustning av gamla träbänkar.

”[...] skulle vilja ha fler sittbänkar runt kyrkdammen. Gärna efter kyrkmuren, det är så varmt och skönt där. [...]” Man 65+ år

”Det finns en motionsslinga, gång väg som sträcker sig runt från gamla Enköpingsvägens slut till vänster in i skogen och som kommer fram vid åkern intill Norrviksvägen. Det är en trevlig runda att promenera med hunden. Men vi har sett gamla utslitna parkbänkar efter den sträckan som behöver bytas ut. Det vore väldigt trevligt.” Man 65+ år

BEVARA ORÖRD NATUR

Flera beskriver att det är av stor vikt att orörd natur bevaras och att gamla natur- och kulturmiljöer inte bebyggs.

”vill ha flera fria ytor i järfälla där inget byggs`!!! Naturen behövs också vara orörd” Kvinna 65+ år

FRAMKOMLIGHET OCH RÄCKVIDD

Flottiljens äldreboende gör regelbundna dagsturer (1–2 timmar) till Säby gård och stallet för att fika. Väderlek och markunderlag (till exempel halka eller grusvägar) begränsar dock rörelsefriheten för många äldre, särskilt de som är beroende av rullatorer. Markunderlaget och underhållet, till exempel snöröjning och halkbekämpning, bör ses över för att öka framkomligheten.

Tidigare, när biblioteket låg i Herrestaskolans lokaler, var det möjligt för äldre på boendet att promenera dit. Sedan flytten till BAS Barkarby är det inte längre möjligt för dem att besöka områdets bibliotek, då de inte orkar gå så långt. Uppsökande verksamhet, till exempel en bokbuss eller ett mindre utbud av böcker för utlåning på äldreboendet skulle kunna vara en möjlig lösning.

Sittplatser i Kyrkparken intill den anlagda lekplatsen.

Önskemål om att bevara gamla natur- och kulturmiljöer, till exempel åkerlandskapet i Tingsbyn.

SOCIOTOPKARTA

DEFINITION AV SOCIALA VÄRDEN

Nedan följer en definition av de sociala värden som ingår i sociotopkarteringen. Samma värden har använts i Järfällas tidigare sociotopkarteringar. I webbenkäten ingick färre sociala värden. Dessa är markerade med prefix.

Backåkning (Ba)
Åka pulka eller skidor i backe

Bad (Bv)
Badupplevelser och vattenlek

Blomprakt (Bl)*
Rik blomning och trädgårdsodling

Bollspel (Bo)*
Bollspel och bollek

Båtliv (Bå)
Aktivt kaj- och båtliv

Djurhållning (Dj)
Aktivt lantbruk, 4H och djur i parklek

Evenemang (E)*
Plats för teater, musik, motionsevenemang, festivaler

Folkliv (F)*
Viktig mötesplats, ofta många människor och myllrande folkliv

Golf (G)
Långgolf, kompaktgolf, bangolf, discgolf

Grön oas (Gr)
Rum med grönskande golv och väggar

Kulturmiljö (K)
Plats med kulturhistoriska värden

Landform (Lf)
Grönska eller natur av betydelse för landskapsbilden

Lekplatslek (Lp)*
Barns lek på lekplats

Längdskidor (Lä)*
Längdskidåkning

Löpträning (Lö)*
Iordningställt och belyst motionsspår

Naturlek (Nl)*
Barns möjlighet till lek i natur

Odling (O)
Odling i koloniträdgårdar eller odlingslotter

Picknick (Pi)*
Samvaro i mindre sällskap, ofta i samband med solbad

Promenader (P)*
Flanerande, strövande, hundrastning, joggning, motionscykling, inlines

Ridning (Ri)
Rida, titta på hästar

Lugn och ro (Ro)*
Avkoppling och upplevelsen av avskildhet och tystnad

Skate (S)
Skateåkning i ramp eller på mark

Skogskänsla (Sk)*
Upplevelsen av stor tyst skog

Skridsko (Sk)
Åka skridsko

Sitta i solen (So)*
En plats att sitta i solen

Umgängesplats (U)
Plats där folk (unga) uppehåller sig och umgås

Utesevering (Us)
Café eller kiosk med uteservering

Utsikt (Ut)*
Överblick över landskapet och känsla av rymd

Vattenkontakt (V)*
Kontakt med större vattenyta

Vild natur (Vn)
Upplevelsen av naturens vildhet och artrikedom

* Sociala värden som ingick i webbenkäten

SOCIOTOPKARTA

Sociotopkartan är en summering av resultaten från brukarvärderingen och expertvärderingen.

24 platser och 22 olika sociala värden har kartlagts i Barkarbystaden, Kyrkbyn och Tingsbyn. Dessa listas i tabellen nedan.

Platsnamn	Sociala värden
Allmänning vid Kaptensvägen/Ålstavägen	Gr,Nl,P,Ro,Sk
Allmänning vid Norrviksvägen	Bl,Gr,Nl,Pi,P,Ro,So
Anneberg	Bl,Gr,Lä,Lö,Nl,Pi,P,Ro,Sk,So,Vn
Barkarby torg	K
Björkdungen	Gr,Lf
Herrestaskolan	Bo,U
Hästa klack	Bl,Gr,Lf,Lö,Nl,Pi,P,Ro,Sk,So,Vn
Järfälla kyrkogård	Bl,Gr,K,Lf,P,Ro
Karlslundsvägen	Pr
Kyrkbyns gård	Gr,K,Nl,P,Ro,Sk,Ut
Kyrkparken	Bl,F,Gr,Lp,Lö,Nl,Pi,P,Ro,So,U,Ut,V
Naturmark söder om Norrviksvägen	Gr,P
Robothöjden (Herrestaskogen)	Gr,K,Lf,Nl,P,Ro,Sk
Solrosfälten	Bl,P,Ro,Ut
Stora torget	Bl,E,F,Ss,So,U,Us
Ängsmark vid Lagmansvägen/Lagfartsvägen	Bl,Gr
Åkerbygravfältet	Bl,Gr,K,Lf,Nl,Pi,P,Ro
Åkerbykärret	Bl,Gr,Lä,Lö,Nl,Pi,P,Ro,Sk,So,Vn
Åkerlandskapet i Tingsbyn	Bl,Lä,Lö,Pi,P,Ro,Sk,So,Ut
Åkermarken i Kyrkbyn	Bl,Lä,Lö,P,Ro,Ut
Ålsta hage	Bl,Gr,K,Lf,Lö,Nl,Pi,P,Ro,Sk,So
Ålsta torg	E,F,So,Us
Ålstaparken (Flygparken)	Bl,F,Gr,Nl,Pi,P,Ro,So
Ålstaparkens lek (Flyglekplatsen)	Lp,So,U

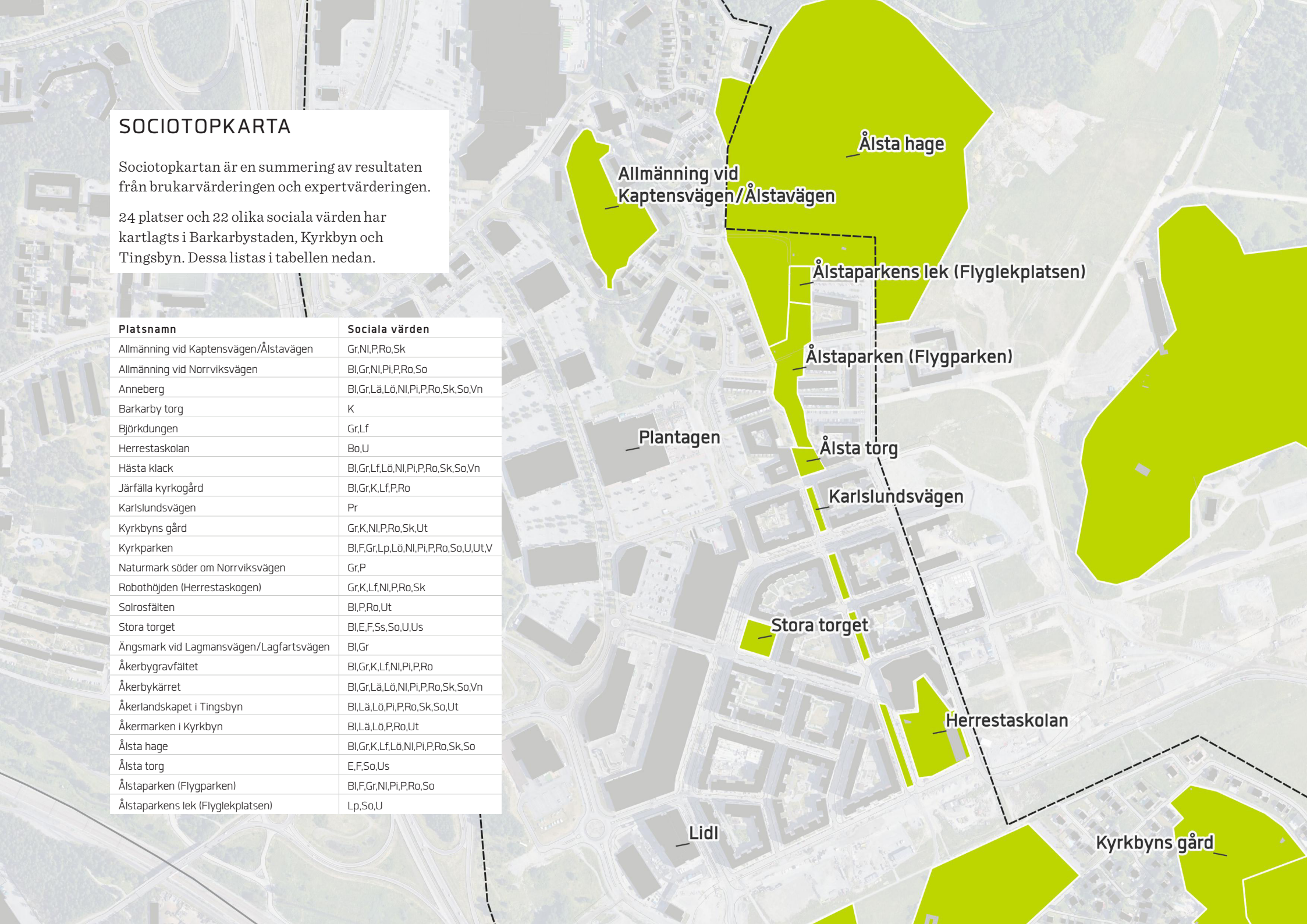

Stora torget
Herrestaskolan
Lidl
Kyrkbyns gård
Åkermarken i Kyrkbyn
Naturmark söder om Norrviksvägen
Järfälla kyrkogård
Åkerbygravfältet
Solrosfälten
Allmänning vid Norrviksvägen
Kyrkparken
Hästa klack
Björkdungen
Åkerlandskapet i Tingsbyn
Ängsmark vid
Lagmansvägen/Lagfartsvägen
Åkerbykärret
Barkarby torg
Anneberg

På följande sidor redovisas kartor för de sociala värden som finns representerade i Barkarbystaden, Kyrkbyn och Tingsbyn. Värdena backåkning, bad, båtliv, djurhållning, golf, odling, ridning och skate har inte identifierats i denna sociotopkartering.

Blomprakt (Bl)

Rik blomning och trädgårdsodling

Stora torget.

Bollspel (Bo)

Bollspel och bollek

Herrestaskolan.

Evenemang (E)

Plats för teater, musik, motionsevenemang, festivaler

Stora torget.

Folkliv (F)

Viktig mötesplats, ofta många människor och myllrande folkliv

Kyrkparken.

Grön oas (Gr)

Rum med grönskande golv och väggar

Anneberg.

Kulturmiljö (K)

Plats med kulturhistoriska värden

Järfälla kyrkogård.

Landform (Lf)

Grönska eller natur av betydelse för landskapsbilden

Åkerbygravfältet.

Lekplatslek (Lp)

Barns lek på lekplats

Ålstaparkens lek (Flyglekplatsen).

Längdskidor (Lä)

Längdskidåkning

Längdskidåkning i åkerlandskapet under vintertid.

Löpträning (Lö)

Iordningställt och belyst motionsspår

Kyrkparken.

Naturlek (Nl)

Barns möjlighet till lek i natur

Hästa klack.

Picknick (Pi)

Samvaro i mindre sällskap, ofta i samband med solbad

Ålstaparken.

Promenader (P)

Flanerande, strövande, hundrastning, joggning, motionscykling, inlines

Kyrkparken.

Lugn och ro (Ro)

Avkoppling och upplevelsen av avskildhet och tystnad

Järfälla kyrkogård.

Skogskänsla (Sk)

Upplevelsen av stor tyst skog

Hästa klack.

Skridsko (Ss)

Åka skridsko

Stora torget (Foto: Järfälla kommun).

Sitta i solen (So)

En plats att sitta i solen

Kyrkparken.

Umgängesplats (U)

Plats där folk (unga) uppehåller sig och umgås

Kyrkparken.

Uteservering (Us)

Café eller kiosk med uteservering

Stora torget.

Utsikt (Ut)

Överblick över landskapet och känsla av rymd

Åkerlandskapet i Tingsbyn.

Vattenkontakt (V)

Kontakt med större vattenyta

Kyrkdammen.

Vild natur (Vn)

Upplevelsen av naturens vildhet och artrikedom

Hästa klack.

PLATSERNAS MÅNGFALD AV SOCIALA VÄRDEN

Kartan visar mångfalden av sociala värden i Barkarby , Kyrkbyn och Tingsbyn. Mörkare gröna toner visar ett större antal sociala värden.

Genom att kartlägga hur många sociala värden en plats har kan potentialen för en ökad användning urskiljas. En plats med en mångfald av möjliga aktiviteter har förutsättningar att bli viktiga mötesplatser mellan människor med olika bakgrund, ålder och intressen. Tidigare sociotopkartor gjorda av Spacescape i bland annat Uppsala, Sollentuna och Stockholm har visat ett tydligt samband mellan populära platser och antalet sociala värden. Detta stämmer även till stor del i denna sociotopkartering.

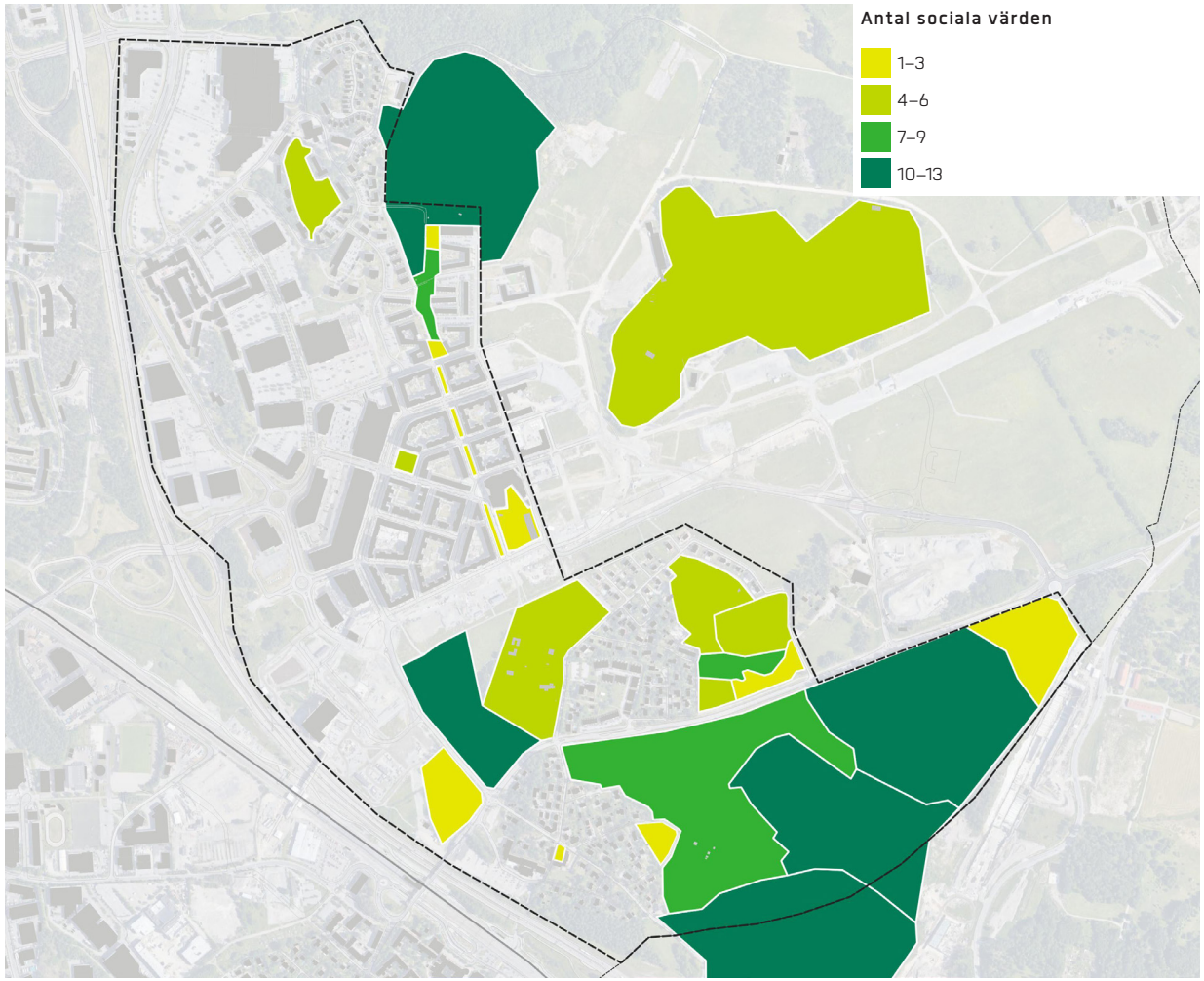

Platsernas mångfald av sociala värden.

PROMENADER OCH MOTIONSSTRÅK

I kartan till höger syns de promenader och stråk som pekades ut i webbenkäten, intervjuerna och gåturen. Populära stråk går främst genom Kyrkparken som används av alla användargrupper i dialogen.

Boende i Kyrkbyn och Tingsbyn använder i hög utsträckning stigarna längs åkermarken för rekreation och hundpromenader, samt för att nå värdefulla platser så som Hästa klack och Anneberg.

Norrviksvägen, med sin koppling i östvästlig riktning mot Barkarby station och Akalla centrum, utgör ett välanvänt cykel- och promenadstråk som även nås av boende i Barkarbystaden.

Karlslundsstråket beskrevs som ett rekreativ och överlag trafiksäkert stråk från Kyrkparken och Järfälla kyrkogård i söder till Flygparken och Ålsta by i norr som har potential att koppla samman de olika delarna av området.

Herrestaskolan använder, när inte byggarbete pågår, Lansengatan för att nå Robothöjden.

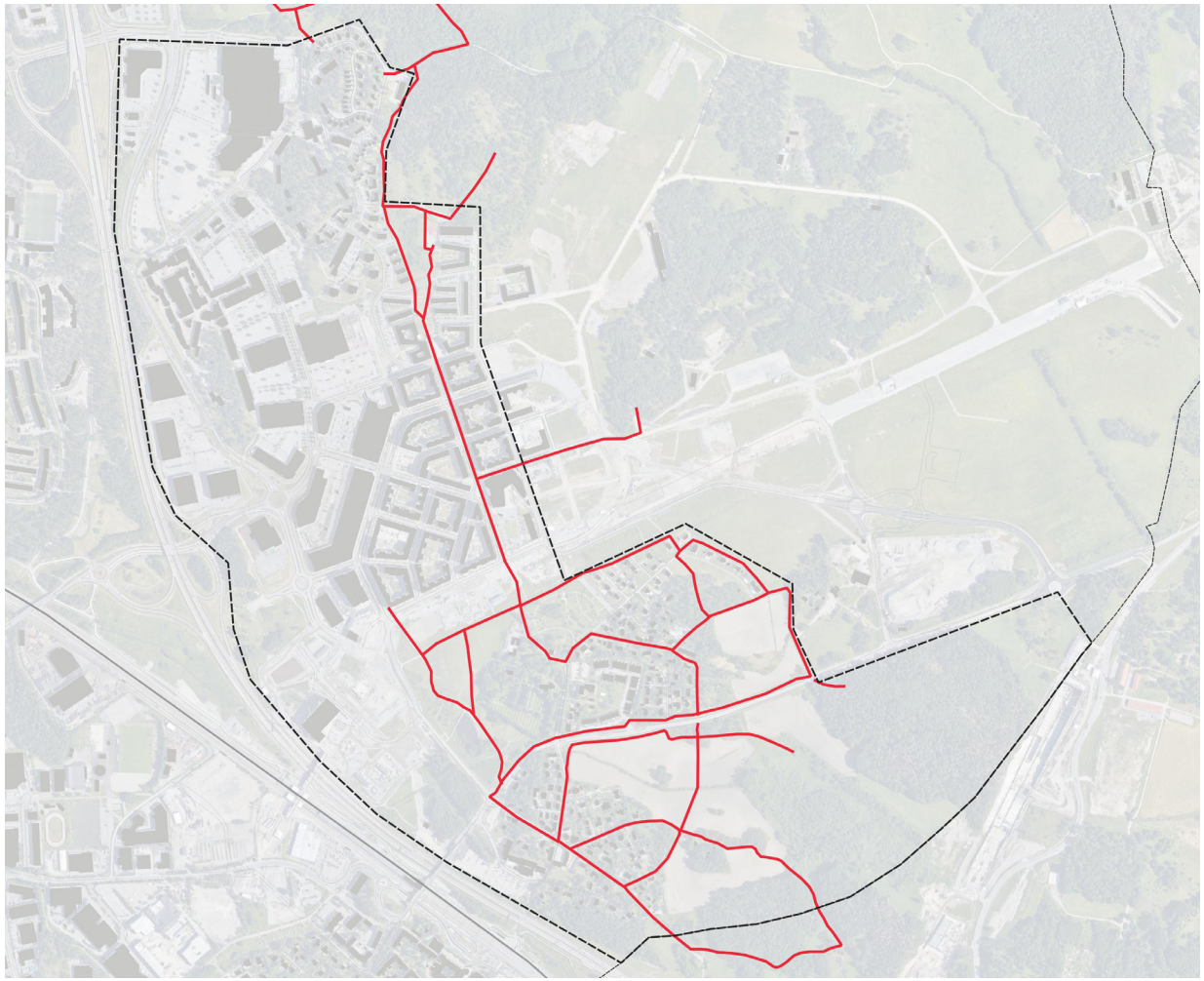

Promenader och motionsstråk.

KÄLLOR

INTERVJUER

Barkens förskola, förskolepedagog, 2022-04-13

Dalens förskola, förskolepedagog, 2022-04-13

Parkvägens förskola, förskolepedagog, 2022-04-13

Ålsta förskola, förskolepedagog, 2022-04-13

Lasse-Maja förskola, förskolepedagog, 2022-04-13

Ålstaskolan, rektor, 2022-04-13

Herrestaskolan, rektor, 2022-04-27

Järfälla gymnasium, två elever i årskurs 2 och en lärare, 2022-06-08

Welcome hotel, receptionist, 2022-04-13

Flottiljens äldreboende, verksamhetssamordnare, 2022-04-27

GÅTUR

Gåtur där Karin Lundgren, samhällsplanerare på Spacescape och Lennart Strand, ordförande i Naturskyddsföreningen Järfälla deltog. Genomfördes 2022-04-25.

RIKTADE INBJUDNINGAR TILL WEBBENKÄT

Följande verksamheter och föreningar som verkar eller är aktiva i området fick via mejl en inbjudan att delta i webbenkäten:

Naturskyddsföreningen Järfälla

Järfälla Hembygdsförening

Barkarby-Skälby scoutkår

Järfälla orienteringklubb

Svenska kyrkan Järfälla

Friluftsfrämjandet Järfälla

Järfälla skidklubb

Vi som cyklar MTB i Järfälla & Sollentuna

FunkisTräffen i Järfälla

Seniorträffen Barkarby

PRO Jakobsberg

Järfälla gymnasium

Barkarby Allé samfällighet

HSB Brf Fransborg

Brf Friflygaren

Brf Barkarby Hage

Brf Jaktfalken

Brf Lyfta

BILAGA: WEBBENKÄTEN

Webbenkäten var tillgänglig via kommunens hemsida och öppen mellan 22 mars och 27 april 2022. Enkäten marknadsfördes genom en webbnyhet på Järfälla kommuns hemsida och verksamheter och föreningar som verkar eller är aktiva i området fick dessutom via mejl en inbjudan att delta i webbenkäten (se sidan 43). På sidan fick de svarande möjlighet att beskriva platser som är bra i utemiljön och hur de används.

Totalt inkom 470 platsbeskrivningar från 307 svarande. Alla svar samt statistik över dem som svarade kan ses på sidan *https://www.placetoplan.se/barkarbystaden-kyrkbyn-tingsbyn/se-synpunkter*.

WEBBENKÄTENS UTFORMNING

De som gick in på sidan när webbenkäten var öppen möttes av en textruta med följande text:

”Järfälla kommun vill gärna veta vilka grönområden, parker och platser du tycker bäst om i Barkarbystaden, Kyrkbyn och Tingsbyn. Markera dina favoritplatser i kartan och berätta hur du använder den, det går att placera ut flera pluppar. Din åsikt är viktig för oss! Det tar ca 5 minuter att svara.”

På kartan stod det sedan:

”Markera en plats i kartan som är bra.”

De som valde att markera en plats kunde ange vilka kvaliteter platsen har utifrån en lista med sociala värden (se nedan). Det var också möjligt att beskriva platsen med egna ord.

Blomprakt
Bollspel
Evenemang
Folkliv
Lekplatslek
Längdskidor
Löpträning
Naturlek
Picknick
Promenader
Lugn och ro
Skogskänsla
Sitta i solen
Utsikt
Vattenkontakt
Annat

De svarande hade även möjlighet att ange hur ofta de använder platsen:

Varje dag
Ett par gånger i veckan
Ett par gånger i månaden
Mer sällan än en gång i månaden

Slutligen fick de svarande ange ålder, kön och var de bor.

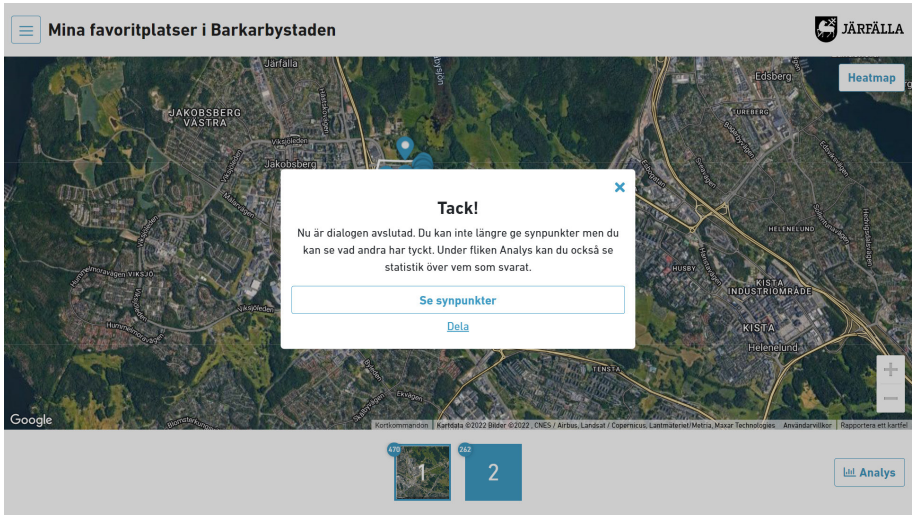

Webbenkäten är nu stängd men alla svar samt statistik över dem som svarade kan ses på sidan https://www.placetoplan.se/barkarbystaden-kyrkbyn-tingsbyn/se-synpunkter.

SPACESCAPE
Spacescape AB / Östgötagatan 100 / Box 4700 / SE-116 92 Stockholm / Sweden
Tel +46 8 452 97 67 / www.spacescape.se / info@spacescape.se